helion.pl

IDŹ DO
PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ
SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK
KATALOG ONLINE
ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK
DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE
ZAMÓW INFORMACJE O NOWOŚCIACH
ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA
FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

ABC tworzenia stron WWW

Autor: Bartosz Danowski
ISBN: 83-7361-017-0
Format: B5, stron: 204

Wydaje Ci się, że stworzenie własnej strony WWW przekracza Twoje możliwości? Jesteś w błędzie! Potrzebna jest do tego odrobina determinacji, trochę wolnego czasu i podstawowe informacje, których dostarczy Ci ta książka. Dowiesz się z niej wszystkiego, co potrzebne, by samodzielnie stworzyć własną witrynę internetową.

Ten praktyczny podręcznik przekaże Ci nie tylko niezbędne informacje na temat języka HTML. Dowiesz się także jak uatrakcyjnić wygląd witryny używając odpowiednich narzędzi, jak przygotować grafikę na potrzeby WWW, jak poprawnie zakodować polskie znaki i jak wysyłać e-maile bezpośrednio ze strony.

Książka zawiera:

- Podstawowy kurs języka HTML: tekst na stronach WWW, łączenie tekstu z grafiką, tabele, ramki i odnośniki
- Niezbędne informacje na temat kaskadowych arkuszy stylów (CSS)
- Tajniki właściwego przygotowania ilustracji na strony WWW: skanowanie, obróbkę, wybór formatu zapisu
- Praktyczne sposoby publikowania gotowych stron w Internecie
- Wiele sprawdzonych sztuczek i technik projektowania stron WWW

Chcesz mieć własną stronę WWW i nie wiesz od czego zacząć? Zacznij od tej książki, a przekonasz się, ile satysfakcji dostarczy Ci realizowanie własnych pomysłów.

Wydawnictwo Helion
ul. Chopina 6
44-100 Gliwice
tel. (32)230-98-63
e-mail: helion@helion.pl

Spis treści

Wstęp 5

Rozdział 1. Wprowadzenie 7
Niezbędne informacje o HTML-u, CSS i nie tylko 7
Narzędzia i informacje potrzebne do dalszej pracy 9
Edytory tekstowe 10
Edytory graficzne 10
Program do przygotowania grafiki sieciowej 11
Przeglądarki internetowe 12
Polskie litery na stronie WWW 14
Odbiorca strony 15

Rozdział 2. Tworzymy stronę WWW. Podstawy języka HTML 17
Podstawy i struktura dokumentu 17
Elementy blokowe 24
Nagłówki 24
Akapity 25
Cytat 26
Znacznik DIV 27
Dodatkowe znaczniki 27
Listy 29
Umieszczanie grafiki na stronie WWW 33
Hiperłącza 37
Tabele 48
Formularze 66
Ramki 75

Rozdział 3. Modyfikujemy stronę WWW — CSS 81
Różnice pomiędzy formatowaniem za pomocą HTML-a i CSS 82
Umieszczanie stylów w dokumencie 83
Jednostki miar i nazewnictwo kolorów stosowane w CSS 84
Jednostki względne 85
Jednostki bezwzględne 85
Nazewnictwo kolorów używane w CSS 86
Budowa stylu — selektory, identyfikatory, klasy, pseudoklasy oraz pseudoelementy 87
Selektory 88
Identyfikatory 90
Klasy 91
Pseudoklasy 92
Pseudoelementy 94

Dziedziczenie i kaskadowość to klucz do potęgi CSS....95
Formatowanie wyglądu tekstu....98
Formatowanie wyglądu czcionki....106
Listy wypunktowane, numerowane oraz definicji....115
Kolor i tło poszczególnych elementów strony WWW....117
Marginesy zewnętrzne i wewnętrzne....122
Obramowanie elementów....126
Pozycjonowanie elementów....133
Wymiarowanie elementów....135

Rozdział 4. Przygotowanie grafiki na potrzeby publikacji na stronie WWW....137
GIF....137
Transparentność — kolor przezroczysty....140
Przeplot....143
Animowany GIF....144
Redukcja palety kolorów....148
JPG....149
PNG....151
Pozostałe formaty publikacji grafiki na stronie WWW....152
Sposoby redukcji rozmiaru zdjęć i grafiki....154
Antyaliasing....156
Cięcie grafiki na mniejsze elementy....158
Mapa odsyłaczy....161
Skanowanie i obróbka obrazów na potrzeby strony WWW....162
Skanowanie....162
Obróbka skanu....164

Rozdział 5. Publikacja gotowego projektu....169

Dodatek....177
Zestawienie wszystkich właściwości kaskadowych arkuszy stylów....177
Właściwości tekstu....177
Właściwości czcionki....178
Właściwości listy....178
Właściwości tła i koloru....179
Marginesy zewnętrzne....179
Marginesy wewnętrzne — dopełnienie....180
Obramowanie....180
Właściwości tabeli....181
Pozycjonowanie....181
Oblewanie tekstem innych elementów....182
Efekty wizualne....182
Właściwości drukowania....182
Style w MS Internet Explorerze....182
Opis skryptu FormMail....183
Zabezpieczanie strony hasłem....186
Wczytywanie arkusza w zależności od używanej przeglądarki....189
Własny licznik....190

Podsumowanie....193

Skorowidz....195

Rozdział 1.

Wprowadzenie

Do stworzenia strony WWW będziesz potrzebował zaledwie kilku drobiazgów oraz sporej dawki silnej woli i zacięcia. Zakładam, że posiadasz solidny zapas dobrych chęci, a resztą zajmiemy się wspólnie.

Na następnych stronach tego rozdziału opisałem wszystkie elementy, które składają się na tworzenie strony WWW. Nie jest to jeszcze bezpośredni opis przygotowywania witryny, jednak ma z nim bezpośredni związek, dlatego dokładnie przeczytaj wszystko, co napisałem na następnych stronach.

Niezbędne informacje o HTML-u, CSS i nie tylko

Prace na językiem HTML rozpoczęto kilkanaście lat temu, a kontrolę nad ich postępem sprawowało konsorcjum W3C — *http://www.w3.org*. Pierwsza oficjalna specyfikacja języka została ostatecznie zatwierdzona w 1994 roku. Oferowała ona zaledwie małą namiastkę tego, co znajduje się w stosowanym obecnie języku HTML 4.01. Dlatego też prace trwały nadal i w 1996 roku ukazała się kolejna oficjalna specyfikacja, oznaczona numerem 3.2. W tej formie język został wzbogacony o wiele nowych możliwości, a jedną z najważniejszych były tabele, które zrewolucjonizowały stronę WWW. Następne lata przyniosły kolejną specyfikację i w 1998 roku została zatwierdzona wersja oznaczona numerem 4.0, a w 1999 roku pojawiła się wersja poprawiona 4.01. Jeżeli jesteś zainteresowany prześledzeniem dokładnego rozwoju kolejnych wersji języka HTML, to polecam odnośniki do poszczególnych specyfikacji:

- HTML 2 — *http://www.w3.org/MarkUp/html-spec*,
- HTML 3.2 — *http://www.w3.org/TR/REC-html32*,
- HTML 4.0 — *http://www.w3.org/TR/1998/REC-html40-19980424*,
- HTML 4.01 — *http://www.w3.org/TR/html4*.

W tym opracowaniu będę wykorzystywał najnowszą specyfikację — HTML 4.01, w której wprowadzono wiele zmian, a jedną z najważniejszych jest oddzielenie elementów formatujących od znaczników grupujących tekst w bloki, listy czy też tabele.

Pliki zawierające odpowiednie polecenia języka HTML — znaczniki — są plikami tekstowymi i mają następujące rozszerzenia:

Tabela 1.1. *Używane rozszerzenia plików strony*

.htm	pliki tekstowe zawierające kod HTML, czasami też kod JavaScript
.html	pliki tekstowe zawierające kod HTML, czasami też kod JavaScript
.shtml	pliki tekstowe zawierające kod HTML oraz instrukcje SSI — pliki takie są przetwarzane przez serwer przed wysłaniem do przeglądarki
.php	pliki tekstowe zawierające kod HTML połączony ze skryptami PHP4
.php3	pliki tekstowe zawierające kod HTML połączony ze skryptami PHP3
.cgi	pliki tekstowe zawierające skrypty napisane w Perlu bądź Shellu — często połączone z kodem HTML
.pl	pliki tekstowe zawierające skrypty napisane w Perlu — często połączone z kodem HTML

Przy tworzeniu stron będę starał się zachęcić Cię do tego, byś używał CSS (kaskadowych arkuszy stylów) do kontrolowania wyglądu strony.

Kaskadowe arkusze stylów od dawna były dobrze znane użytkownikom edytorów tekstu i zostały z dużym entuzjazmem przyjęte w światku webmasterów. Dzięki CSS projektanci dostali do rąk potężne narzędzie, pozwalające określać wygląd niemal każdego elementu strony. Obecny HTML zawiera jedynie zestaw znaczników odpowiedzialnych za grupowanie tekstu w bloki, tworzenie tabel, list, ramek, osadzanie grafiki, natomiast cały proces formatowania i pozycjonowania wszystkich elementów został przejęty przez CSS — kaskadowe arkusze stylów. Rozwiązanie takie jest bardzo wygodne i daje ogromne możliwości.

Podobnie jak język HTML, również kaskadowe arkusze stylów są standaryzowane przez konsorcjum W3C, a odpowiednie specyfikacje znajdują się na stronie WWW:

- *http://www.w3.org/TR/REC-CSS 1* — specyfikacja CSS 1,
- *http://www.w3.org/TR/REC-CSS 2* — specyfikacja CSS 2,
- *http://www.w3.org/Style/CSS/current-work* — informacje na temat trzeciej wersji specyfikacji,
- *http://jigsaw.w3.org/CSS-validator* — walidator CSS.

Książka wykorzystuje informacje zawarte w specyfikacjach CSS 1 oraz CSS 2 i z oczywistych względów nie zawiera opisu wszystkich możliwości, gdyż po prostu byłoby to niemożliwe. Postanowiłem skupić się jedynie na elementach używanych w codziennej pracy. Dlatego jeżeli po przeczytaniu książki zapragniesz poznać dokładniej kaskadowe arkusze stylów, musisz pobrać odpowiednie specyfikacje ze strony WWW konsorcjum W3C lub kupić inne książki, poświęcone temu zagadnieniu. Gorąco polecam książkę swojego autorstwa *ABC kaskadowych arkusz stylów (CSS)*.

Skoro wiesz już, że za tworzenie strony i jej układ odpowiadają język HTML oraz kaskadowe arkusze stylów, to musisz jeszcze wiedzieć, że to nie wszystko. Dzisiaj praktycznie każda strona zawiera grafikę, która jest uzupełnieniem strony lub jej główną treścią. Poniżej zamieściłem kilka odnośników do stron, na których użyto grafiki w różnej postaci:

- *http://www.swiat3d.alpha.pl*,
- *http://helion.pl*.

Pierwsza strona to przykład konstrukcji w całości wykorzystującej grafikę. Koncepcja wirtualnej galerii jest moim zdaniem rozwiązaniem genialnym, jednak wymaga od twórcy sporej wiedzy na temat odpowiedniej optymalizacji grafiki na potrzeby sieci.

Natomiast drugi odnośnik to strona mojego wydawcy. W tym przypadku mamy do czynienia z sytuacją, w której grafika stanowi jedynie uzupełnienie całości, dzięki czemu strona wygląda dużo bardziej atrakcyjnie. Pomimo że elementów graficznych nie ma zbyt dużo, to ich odpowiednie przygotowanie ma znaczenie dla poprawnego działania całego — jakże rozbudowanego — serwisu.

Jak widzisz, grafika jest bardzo ważnym czynnikiem przy tworzeniu stron WWW. W związku z tym również i jej poświęciłem należną uwagę.

W niniejszej książce przyjąłem zasadę, że znaczniki występujące w tekście będą przedstawione za pomocą dużych liter, natomiast znaczniki występujące w listingach są zapisane przy użyciu małych liter.

Pamiętaj, że wielkość liter przy zapisie znaczników jest bez znaczenia dla działania strony. Jedynym wyjątkiem jest odwołanie do zewnętrznego pliku gdzie koniecznie musisz pamiętać o wielkości liter występujących w kodzie strony.

Narzędzia i informacje potrzebne do dalszej pracy

Dokument HTML, jak już wspominałem, jest zwykłym plikiem tekstowym, czyli do wykonania naszej strony nie jest potrzebny żaden specjalistyczny program ani środowisko programistyczne — wystarczy zwykły edytor tekstowy, np. Notatnik, będący częścią składową każdego systemu MS Windows.

Niestety, Notatnik jest niezwykle prostym edytorem tekstowym i nie obsługuje HTML-a, więc wymaga szczególnej dbałości o wpisywany kod. W czasie pracy nad stroną w Notatniku nietrudno o liczne błędy oraz przeoczenia, dlatego podczas regularnej pracy nad tworzeniem stron WWW warto sięgnąć po bardziej wyspecjalizowane narzędzia. Do dyspozycji mamy dwa rodzaje edytorów.

Edytory tekstowe

Edytory tekstowe pozwalają na bezpośrednią pracę z kodem HTML, a także dysponują odpowiednimi narzędziami dla programistów. Programy takie często są wyposażane w szereg kreatorów, pomagających generować duże części kodu, oraz odpowiednie moduły konwertujące znaki narodowe stosowane na danej stronie. Przykładem takich programów może być np. HomeSite czy też polski edytor o nazwie EzHTML (*http://ezhtml.bydnet.com.pl*).

Rodzimy edytor oferuje bardzo przyjemny interfejs oraz bogatą listę kreatorów (tabel, znaczników meta, ramek), obsługuje CSS, jest w pełni zgodny z HTML 4 oraz posiada wbudowany konwerter polskich znaków między różnymi standardami. Dodatkowo do pakietu EzHTML można pobrać pierwszy polski validator o nazwie TAGIK — program w pełni zgodny z HTML 4. Praca z programem jest bardzo prosta i intuicyjna, a autor ciągle pracuje nad poszerzeniem funkcji edytora. Większość edytorów tekstowych stanowią programy typu shareware (HomeSite) lub freeware (EzHTML).

Rysunek 1.1. *Okno edytora EzHTML*

Edytory graficzne

Tego rodzaju edytory są z reguły dużo bardziej wymagające (aspekt sprzętowy), a praca z nimi przypomina tworzenie dokumentu np. w programie MS Word. Programy oferują wiele kreatorów i gotowych szablonów, mających pomóc w pracy nad stroną. Dość istotną wadą edytorów graficznych jest ograniczona kontrola kodu strony, który — niestety — w przypadku takich programów często pozostawia wiele do życzenia. Przykładem edytorów graficznych są m.in. MS FrontPage oraz jego młodszy brat FrontPage Express z pakietu Internet Explorer od wersji 4, jednak bezapelacyjnie najlepszym edytorem w tej kategorii jest Dreamweaver firmy Macromedia. Program ten posiada potężne możliwości, a przy tym jego obsługa nie jest zbyt skomplikowana.

Na temat wspomnianych programów możesz przeczytać więcej na stronie:

- Dreamweaver — *http://www.macromedia.com*,
- MS Front Page — *http://www.microsoft.com/frontpage*.

Rysunek 1.2. *Okno edytora MS Front Page*

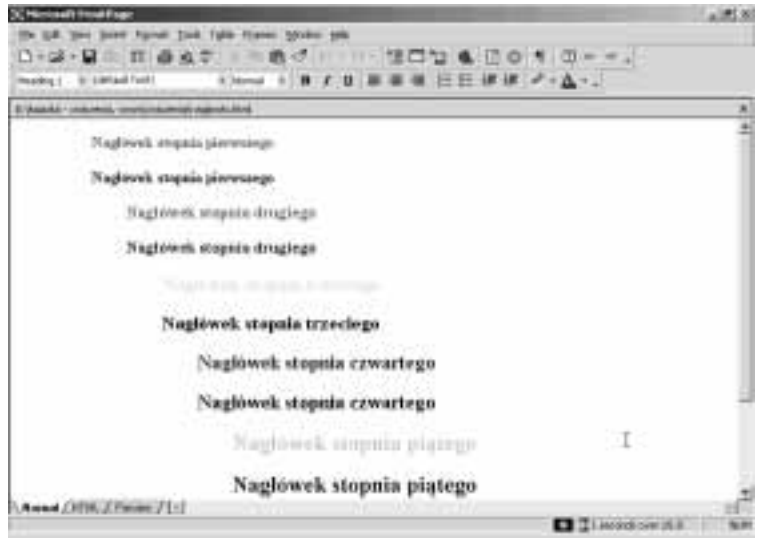

Program do przygotowania grafiki sieciowej

Do przygotowania grafiki na potrzeby sieci możesz używać bardzo wielu programów, poczynając od bardzo drogiego Photoshopa, poprzez Paint Shop Pro, a kończąc na bezpłatnym Gimpie.

Rysunek 1.3. *Okno Paint Shop Pro*

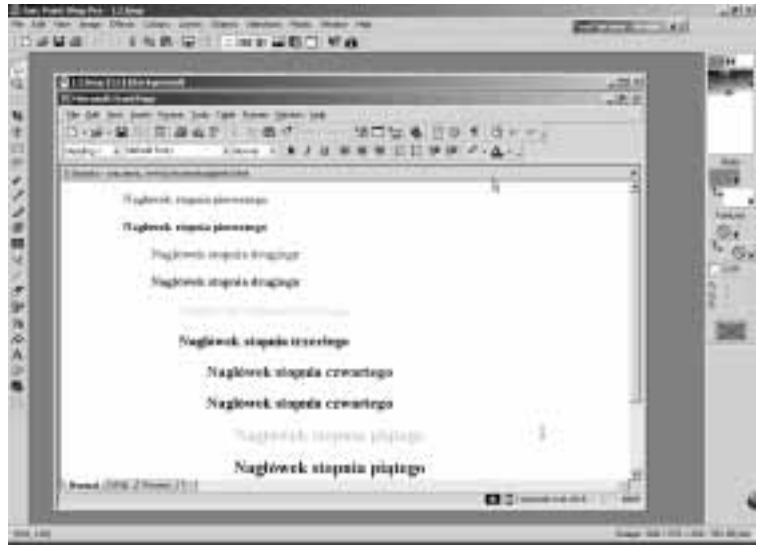

Dobór oprogramowania zależy wyłącznie od Ciebie. Ja do codziennej pracy używam Paint Shop Pro — *http://www.jasc.com*. Program jest narzędziem komercyjnym, jednak jego cena jest przystępna, natomiast możliwości często przewyższają ofertę konkurencji i według mnie program ten może konkurować na płaszczyźnie tworzenia grafiki sieciowej nawet z królem, jakim jest Photoshop.

Przeglądarki internetowe

Strony WWW oglądamy za pomocą odpowiedniego programu, nazywanego przeglądarką. Rynek przeglądarek jest dość ciekawy, gdyż w ostatnich latach można zaobserwować praktycznie brak konkurencji. Dominują dwie firmy: Microsoft ze swoim Internet Explorerem oraz Netscape Navigator. Niestety, obie przeglądarki nie akceptują w 100 proc. specyfikacji HTML 4 oraz kaskadowych arkuszy stylów. Ostatnio można zaobserwować starania producentów przeglądarek, mające na celu poprawę tego stanu rzeczy. Jak się zapewne domyślacie, różnice w interpretacji HTML-a czy też CSS przez przeglądarki mogą dostarczyć nam bardzo wielu problemów. Śmiało można powiedzieć, że praca nad poprawnym wyglądem strony w dominujących przeglądarkach stanowi 1/3 całego czasu poświęconego na wykonanie naszej witryny.

Nie jest to powód do załamywania rąk, gdyż na rynku dominują zaledwie dwie przeglądarki (a może aż dwie?). Poniżej przedstawiam statystyki podziału rynku przeglądarek w Polsce. Zestawienia dokonałem na podstawie wiadomości zapisanych w logach jednego z serwerów.

Tabela 1.2. *Zestawienia najpopularniejszych przeglądarek*

Procent udziału	Przeglądarka
3	MS Internet Explorer 4.x (IE)
54	MS Internet Explorer 5.x (IE)
40	MS Internet Explorer 6.x (IE)
3	Pozostałe — Netscape, Opera, Mozilla

Jak widać, przeglądarki Microsoftu opanowały ponad 97 proc. polskiego Internetu. Powód takiego stanu rzeczy tkwi w tym, że przeglądarki z wersji na wersję są coraz bardziej zgodne ze specyfikacją. Kolejną przyczyną tak dużej ich popularności jest integracja przeglądarek z systemem operacyjnym oraz polonizacja każdej wersji. Warto zauważyć, że spora liczba błędów niemal codziennie wykrywanych przez różnych specjalistów z całego świata nie zniechęca rzeszy użytkowników do zmiany tego programu na inny.

Szkoda, że Mozilla cieszy się tak małą popularnością w naszym kraju, gdyż jest to bardzo udany projekt. Z wersji na wersję program jest coraz bardziej zgodny ze specyfikacjami konsorcjum W3C, dzięki czemu znacznie łatwiej tworzyć strony poprawnie wyglądające w tej przeglądarce.

Dane z tabeli 1.2 są jedynie poglądowe i mogą się różnić od oficjalnych statystyk prezentowanych przez producentów przeglądarek, ale chodziło mi o pokazanie ogólnych tendencji panujących na rynku.

Rysunek 1.4. *Okno Internet Explorera — http://www.microsoft.com/windows/ie/default.asp*

Rysunek 1.5. *Okno Mozilli — http://mozillapl.org/*

Wyciągnijmy wnioski i zadajmy pytanie — w jaki sposób optymalizować swoje strony? Oczywiście wychodzimy z założenia, że strona powinna wyglądać poprawnie i możliwie identycznie w Internet Explorerze i Netscape Navigatorze. W przypadku stron firmowych staramy się maksymalnie usunąć wszelkie różnice między przeglądarkami tak, by strona zawsze wyglądała identycznie. Jeśli chodzi o strony prywatne, to sprawa wygląda nieco inaczej, gdyż w tym przypadku możemy sobie pozwolić na odrobinę szaleństwa i zapomnieć o innych przeglądarkach przy optymalizacji wyglądu naszej strony.

Polskie litery na stronie WWW

Język HTML jako ponadsystemowy nośnik informacji musi mieć możliwość obsługi różnych znaków narodowych. W związku z tym zostały określone różne strony kodowe dla danych języków i części świata. Dla naszego kraju odpowiednim standardem jest strona kodowa *ISO 8859-2*. Jest to strona kodowa działająca na wszystkich platformach systemowych: MS Windows, Unix, Linux, Mac OS i wielu innych, dlatego jako świadomy projektant stron musisz stosować się do tej normy.

Ktoś może zauważyć, że przecież wystarczy wpisać polskie znaki w Notatniku, a i tak wszystko zadziała. Oczywiście nie można odrzucić takiego pomysłu, ale należy zwrócić uwagę, że tak zakodowane polskie znaki narodowe zadziałają tylko na platformie MS Windows, a pozostałe systemy będą miały problemy z tą stroną kodową.

Poza stroną kodową *ISO 8859-2* w sieci możesz spotkać jeszcze *Windows-1250*. Jest to rozwiązanie lansowane przez firmę Microsoft i wywodzi się z platformy MS Windows. Format ten jest akceptowany przez większość popularnych przeglądarek, jednak zachęcam Cię, byś starał się używać strony kodowej *ISO*, która jest niepodważalnym standardem.

Poza opisanymi powyżej standardami kodowania polskich znaków istnieje jeszcze jedno rozwiązanie, dzięki któremu możemy tworzyć dokumenty uniwersalne. Chodzi o to, że podczas tworzenia strony, na której zamieszczono dwa lub więcej języków, nie ma możliwości jednoczesnego poprawnego wyświetlenia znaków właściwych dla danego kraju. Rozwiązaniem takiego problemu jest stosowanie *Unikodu* (oryginalna nazwa to *Unicode — http://www.unicode.org*).

Doskonałość tego rozwiązania polega na przypisaniu unikatowego numeru wszystkim znakom charakterystycznym dla różnych alfabetów, np. polskiego czy cyrylicy. W *Unikodzie* uwzględniono także dodatkowe symbole, np.: ☺, ☹, ®, ©.

Obsługa *Unikodu* została wprowadzona w wiodących przeglądarkach, poczynając od numeru 4. Dziś jest obsługiwana przez: MS Internet Explorera, Mozillę, Operę oraz Netscape Navigatora.

Są trzy odmiany *Unikodu*: *UTF-7*, *UTF-8* oraz *UTF-16*. Zróżnicowanie zostało wprowadzone w celu umożliwienia obsługi tego standardu na różnych platformach i w różnych programach. Różnica w typach *Unikodu* ogranicza się do odmiennego zapisu znaków (format 7-bitowy, 8-bitowy oraz 16-bitowy).

Najprostszym sposobem kodowania polskich znaków jest użycie dedykowanego edytora tekstowego, np. EzHTML-a, lub specjalnego konwertera, np. Ogonki 97. Sposoby deklarowania strony kodowej w dokumencie HTML poznasz nieco dalej.

Zapamiętaj, że za definicję odpowiedniej strony kodowej odpowiadają następujące polecenia:

```
<META HTTP-EQUIV="CONTENT-TYPE" CONTENT="TEXT/HTML; CHARSET=ISO-8859-2">
<META HTTP-EQUIV="CONTENT-TYPE" CONTENT="TEXT/HTML; CHARSET=WINDOWS-1250">
```

Pierwszy wpis to definicja strony kodowej *ISO 8859-2*, natomiast następny to strona kodowa *Windows 1250*.

W następnym podrozdziale dowiesz się, w którym miejscu kodu strony powinna znaleźć się odpowiednia deklaracja strony kodowej.

Odbiorca strony

Pierwszym i moim zdaniem najważniejszym pytaniem, na które musisz odpowiedzieć, jest próba określenia odbiorcy, ponieważ od tego zależy, jak będzie wyglądać strona WWW. Dokładniej mówiąc, jeżeli odbiorcą strony domowej będzie przeciętny, ciekawski internauta, strona może być przygotowana w sposób luźny i możesz sobie pozwolić na wiele odstępstw od przyjętych zasad. Zupełnie inaczej będzie wyglądała strona firmy sprzedającej swoje usługi w sieci. W tym przypadku należy tak dobrać kompozycję strony, by oglądający nie miał problemów ze znalezieniem informacji, jakich szuka, oraz by sama strona nie płatała figli i nie wymagała instalowania specjalnych dodatków.

W przypadku gdy stronę chcesz skierować do wybranej grupy internautów, musisz starać się stworzyć projekt pod każdym względem odpowiadający wymogom grupy odbiorców. Załóżmy, że strona jest kierowana do miłośników przeglądarki MS Internet Explorer, a jej celem jest pokazanie szerokich możliwości tej przeglądarki — w takim przypadku z całą pewnością możesz sięgnąć po rozwiązania przeznaczone tylko dla tej przeglądarki. Wszelkie skrypty, możliwości kaskadowych arkusz stylów czy też języka HTML wprowadzone przez firmę Microsoft są dopuszczalne.

Niestety, sprawa nieco się komplikuje, gdy planujesz przygotować stronę poświęconą kaskadowym arkuszom stylów przy założeniu, że jest ona kierowana do wszystkich zainteresowanych twórców stron WWW. W tym przypadku musisz opracować rozwiązanie, które będzie kompromisem działającym podobnie we wszystkich wiodących przeglądarkach.

Jak widzisz, dokładne określenie grupy odbiorców strony może mieć istotny wpływ na sposób jej tworzenia. Często bywa tak, że ostateczny projekt jest wynikiem wielu kompromisów, ale dzięki temu każdy gość będzie miał poczucie właściwej obsługi i gościnności. Przyznam się, że lenistwo, jakie we mnie drzemie, powoduje, że w przypadku gdy trafię na stronę zawierającą informację, że przeglądanie witryny jest możliwe tylko w ściśle określonych warunkach, po prostu wychodzę i idę gdzie indziej. Nie mam ochoty instalować lub uruchamiać innej przeglądarki i skoro autor takiej strony nie chciał mnie ugościć, nie będę nalegał i wpraszał się na siłę.

Kolejnym ciekawym przykładem zależności wyglądu strony od odbiorcy jest menu nawigacyjne. O ile w przypadku strony domowej możemy dowolnie eksperymentować, tworząc mniej lub bardziej udane rozwiązania, to w przypadku strony kierowanej do poważnego odbiorcy sprawa nieco się komplikuje i koniecznie należy się zastanowić nad spójnym i logicznym sposobem nawigacji po stronie. Musisz pamiętać o tym, że dobra nawigacja może przysporzyć Ci znacznie więcej odwiedzających,

którzy będą powracać i dokładnie zgłębiać Twoją stronę. Zastanów się nad tym, w jaki sposób postępujesz, w przypadku gdy od kilkunastu minut przeglądasz stronę i nie potrafisz znaleźć potrzebnych informacji. Jak łatwo się domyślić, ja rezygnuję i idę gdzie indziej ☺.